

Harvesterioperaatori koolieksami juhend

Eksam toimub ajavahemikul 12.06 – 14.06.2019.a.

Eksamile pääsemiseks tuleb 07. juuniks 2018.a. likvideerida kõik õppevõlgnevused. Eksamile pääsejate nimekirja kinnitab käskkirjaga direktor.

Eksamil osaleja kannab praktilise töö sooritamisel turvavarustust (turvajalanõud, helkurvest, kiiver).

Eksamiga taotletakse: Eksami sooritanu töötab metsas iseseisvalt ja planeerib oma töid; orienteerub metsas; määrab puu- ja põõsaliike ning metsa- ja puidukahjustusi; seadistab harvesteri parameetrid; teeb erinevaid raieid vastavalt nõuetele kasutades ratsionaalseid töövõtteid; hooldab metsa metsakasvatuse põhimõtetest lähtuvalt ning jälgib masina korrasolekut ja teeb hooldustöid; teeb koostööd teiste raietegijate ja forvarderioperaatoritega; vastab harvesterioperaatori kutsestandardi 4. tasemele esitatud kompetentsinõuetele.

Harvesterioperaatori eksami osad on:

1. Metsanduslik test
2. Masinaehituse ja -hoolduse ülesanded
3. Harvesteri kontrollmõõtmine
4. Uuendus- või harvendusraie harvesteriga

1. Metsanduslik test: koosneb 10 küsimusest, millega kontrollitakse metsanduslikke teadmisi. Test loetakse sooritatuks, kui eksami sooritaja:

- Kirjeldab kutsealaga seonduvate õigusaktide nõudeid;
- Tunneb ära Eestis kasvavad põhilised puuliigid;
- Tunneb ära põhilised puidurikked;
- Kirjeldab õigusaktidest tulenevaid keskkonnanõudeid;
- Tunneb ära sortimendid raielangil.

2. Masinaehituse ja –hoolduse ülesanded: koosneb 3 ülesandest, millega kontrollitakse teadmisi harvesteri ehitusest ja hooldamisest. Lahendamisel on lubatud kasutada harvesteri kasutamishandit. Ülesanne loetakse sooritatuks kui eksami sooritaja:

- Loetleb harvesteri tähtsamad seadmed ja mehhanismid ning näitab neid masinal;
- Teeb harvesteri käivituseelse kontrolli ja käivitab mootori;
- Selgitab järkamisfaili kasutamist optimeerimisprogrammis;
- Kirjeldab õlitasemete kontrollimist käigukastis, peaülekannetes, tandemikorpuses ja hüdroüsteemides ning kirjeldab sobiva õli lisamist;

- Kirjeldab 10h/25h tehnilise hoolduse;
- Kirjeldab 50h/100h tehnilise hoolduse;
- Kirjeldab harvesteri kütusefiltri vahetust ja käivitab mootori;
- Kirjeldab asendust vajava vooliku mõõtmist, tellimist ja vahetamist;
- Kirjeldab roomikute ja veokettide paigaldust;
- Selgitab uue raielangi loomist ja vana raielangi arhiveerimist masinaarvutis;
- Selgitab andmete saatmist ja vastuvõtmist masinaarvutis;
- Selgitab automaatikatasemete seadistamist masinaarvutis;
- Kirjeldab etteantud varuosa tellimist, kasutades varuosakataloogi;
- Seadistab harvesteri eelsoojendamissüsteemi taimeri ja selgitab selle kasutamise vajadust;
- Selgitab harvesteri seadistamist.

3. Harvesteri kontrollmõõtmine: praktiline ülesanne, millega kontrollitakse eksami sooritaja oskust läbi viia kontrollmõõtmist ja sisestada kontrollmõõtmise andmed harvesteri optimeerimisprogrammi ning vajadusel kalibreerida harvesteri mõõteseadet. Ülesanne loetakse sooritatuks kui eksami sooritaja:

- Iseloomustab kontrollmõõtmiseks valitavat puud;
- Saadab kontrollmõõdetavate nottide andmed kalibreerimisklupile;
- Teeb kontrollmõõtmise;
- Selgitab kontrollmõõtmisega saadud tulemusi ja kirjeldab edasisi tegevusi.

4. Uuendus- või harvendusraie harvesteriga: praktiline ülesanne, millega kontrollitakse eksami sooritaja oskusi läbi viia raietõid harvesteriga. Ülesanne koosneb puu langetamisest (vähemalt 15 puud harvendusraiel ja 25 puud uuendusraiel), langetatud tüvede laasimisest, järkamisest ja sortimendi paigutamisest raielangile. Hindamiskomisjonil on õigus muuta vastavalt raielangi parameetritele langetatavate puude arvu. Ülesanne loetakse sooritatuks kui eksami sooritaja:

- Langetab, laasib ja järkab puud vähem kui 30 minutiga;
- Selgitab harvendusraiel puude valikut;
- Selgitab uuendusraiel säilikpuude ja/või seemnepuude valikut;
- Selgitab raielangi asukoha ja raieõiguse kontrollimist;
- Töötab kasvavaid puid vigastamata;
- Ei tekita sortimendile mehaanilisi vigastusi;
- Ei langeta puid raielangi piiridest välja;
- Töötab harvesteriga ergonoomiliselt ja ohutult;
- Selgitab harvendusraiel rinnaspindala kontrollimist (relaskoop, rinnaspindala alammäärade tabel);

- Laasib ja järkab tüved tootmisülesandes etteantud (sortimendileht) sortimentideks;
- Kändude kõrgused on põhjendatud kõrgusega, arvestades kasvukoha ja puuliigi omapära ning puidu optimaalseimat kasutust;
- Sortiment on paigutatud eraldatult kokkuveotee telgjoonelt 2-10 m kaugusele;
- Moodustatud virnades puuduvad raidmed;
- On sisse raiunud kokkuveoteed õigusaktidest tulenevalt;
- Siseneb masinakabiini ja väljub masinakabiinist ohutult (kasutades treppi).
- Toestab masinast lahkudes tõstuki ja lülitab sisse seisupiduri;
- Kasutab turvavarustust (kiiver ja kõrgnähtavusega riietust).

Eksamilangi kirjeldus:

- Eksamilank kinnitatakse hindamiskomisjoni esimehe poolt;
- Eksamilangiks peab olema uuendus- või harvendusraie, raadamise lank;
- Eksamilangi pinnas peab olema hea kandvusega.

Raie sooritamine:

- Eksami sooritaja saab hindamiskomisjoniga eelnevalt kokku leppides sooritada eksami oma harvesteriga;
- Eksami sooritajale võimaldatakse enne eksami sooritamist harvesteriga tutvuda (proovisõit, proovitõsted, harvesteri seadistamine) 30 minuti jooksul;
- Sooritus algab ja lõpeb hindamiskomisjoni märguande peale;
- Eksami sooritaja toestab tõstuki, lülitab peale seisupiduri ja väljub kabiinist ohutult kasutades treppi.

Praktiline raie loetakse koheselt mittesooritatuks, kui eksami sooritaja:

- Põhjustab hüdroüsteemide vigastamise või muu masina edasist töötamist takistava tegevuse, mis muudab soorituse jätkamise võimatuks;
- Tegutseb tahtlikult sobimatult või eirab tööohutusnõudeid põhjustades ohu enesele, hindamiskomisjoni liikmele või harvesterile;
- Ületab langetamiseks, laasimiseks ja järkamiseks ettenähtud aja (30 minutit).

Turvanõuded eksami sooritamise ajal:

- Eksami sooritamiseks eraldatud alas võivad viibida eksami sooritaja, hindamiskomisjoni liikmed ja hindamiskomisjoni esimehe loa saanud isikud;
- Eksami sooritaja peab eksami sooritamise ajal harvesteri sisenemisel ja väljumisel kasutama turvavarustust (kiiver, turvajalatsid ja kõrgnähtavusega riietus).

Eksam loetakse sooritatuks juhul, kui kõik eksami osad (metsanduslik test, masinaehituse- ja hoolduse ülesanne, harvesteri kontrollmõõtmine, uuendus- või harvendusraie harvesteriga) on sooritatud vastavalt eelpool kirjeldatud lävendile.

Hindamiskomisjonil on õigus muuta vastavalt langi parameetritele eksami sooritamise tingimusi.